

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Citation: Andersen, H. C.: "H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 124. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-hcaeventyr07val-shoot-idm139890597669408.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Den lille Pige med Svovlstikkerne

Den lille Pige med Svovlstikkerne blev trykt første gang i Dansk Folkekalender for 1846, udg. af Fred. Frølund (udkom december 1845).

Som vist det eneste af A.s eventyr er *Den lille Pige med Svovlstikkerne* skrevet til en allerede foreliggende tegning. I oktober 1845 var A tiltrådt en årelang rejse sydpå og opholdt sig 2.11.-22.11. hos hertugparret af Augustenborg på Gråsten Slot, hvor han 18.11. noterer i Alm: »Spadseret; skrevet Historien om den lille Pige med Svovlstikkerne. Faaet Brev fra Flinch«. Af Bemærkninger (9) fremgår, at xylograf A.C.F. Flinchs brev var en opfordring til at skrive et eventyr til et af tre vedlagte trykte billeder. A valgte J.Th. Lundbyes tegning af en pige, der rækker et bundt svovlstikker frem i hånden; en tegning, der tidligere havde været brugt som illustration til en lille opsats »Gjør vel, naar du giver« i Flinchs Almanak eller Huuskalender for 1843 (se Erik Dal: *Den lille Pige med Svovlstikkerne. Træk af et eventyrs forhistorie og skæbne*. 1956.18). Allerede næste dag, 19.11., hedder det i Alm: »Reenskrevet Eventyret om den lille Pige med Svovlstikkerne og sendt det samt Brev til Fru Drevsen« (jvf. *Dagbøger III* 9).

Bortset fra det bundne i motivet pga. Lundbyes tegning rummer eventyret iflg. Brix 167 minder om moderen, Anne Marie Andersdatter, der efter at have fortalt A om, hvordan hun som barn var blevet jaget ud for at tigge, men havde siddet under en bro over Odense Å og 125 grædt, tilføjede: »Jeg har aldrig kunnet bede Nogen om Noget. Da jeg sad *der* under Broen var jeg saa sulten; jeg dyppede da min Finger i Vandet og tog nogle Draaber paa Tungen, fordi jeg troede, det skulde hjælpe. Endelig faldt jeg i Søvn og sov til om Aftenen. Saa gik jeg hjem, og, da min Moder hørte, jeg Ingenting bragte med, skændte hun meget paa mig, og sagde, jeg var en doven Tøs« (N.Bøgh: *Fra H.C.Andersens Barndoms- og Ungdomsliv*. 1905.7) (jvf. også *Metalsvinet* s. 225).

Herudover må nævnes A.s egne oplevelser i Odense under rejsen til Gråsten. 10.11.1845 noterer han i *Dagbøger*: »Det er Mortens-Aften i Aften, hele Byen lugter af Gaasesteg« (III 5), en lugt der vækkede hans erindringer om barndommen og fik ham til at sammenligne sin skæbne med Aladdins i et brev til Edvard Collin dat. Odense 10.11.1845 (BEC II 32). Også beskrivelsen af kulden beroede på friske indtryk, jvf. *Dagbøger* 14.11.: »Kjørte fra Augustenborg i kold Luft; Hertuginde gav mig ud af Vognen sin Kaabe [...] Klokkeren 6 kom vi hjem, jeg meget forfrosset« (III 7), og Alm 17.11.: »Følt mig mindre vel paa Fodturen med Hertuginde, Regn og koldt«. Endelig skal nævnes mormoderen, ved hvis skikkelse A har haft sin egen farmoder for øje, idet han i **m** 155.24 har overstreget Far med M.

Motivet med det døende barns drømmesyner er foregrebet i *Det døende Barn* (Kjøbenhavnsposten 25.9.1827; SS XII 6) og *Fodreise*, hvor også himlen sammenlignes med »det store, evige Juletræ« (93f).

153.16*Svovlstikker*] almindeligvis blev svovlstikker fremstillet og forhandlet af fattige personer og tjente ofte som alibi for regulært tiggeri, der var forbudt. Svovlstikken eller friktionstændstikken var iøvrigt en ret ny opfindelse, der først blev almindelig i 1830'erne.

155.22-23*i hvilken Glands ... Nytaars Glæde*] reminiscens af Matthæus 25.21.